

Tienpito

Nykytilan kartoitus

Tehtävä: ELY:n Liikenne-vastuualueen tehtävät
Janne Kojo

Tehtävien nykytilan kartoitus

- ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue vastaa toimialueensa valtion hallinnoiman tieverkon tienpidosta osallistuen myös liikennejärjestelmän kehittämiseen ja tarjoten toimivan liikennejärjestelmän ja turvallisen tieverkon kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin.
- Tienpidon tehtävä sisältää monenlaisia osa-alueita: tieverkon päivittäistä kunnossapitoa (mm. lumenauraus ja liukkaudentorjunta), väylärakenteiden uusimista ja kunnostamista (mm. päällystäminen ja siltojen korjaukset), uusinvestointeja (mm. uusien liittymien rakentaminen), liikenteen hallintaa ja suunnittelua, uusien ratkaisujen kehittämistä sekä yhteistyötä laajan asiakaspinnan ja toimijakentän kanssa.
- Tienpidon tehtävien hoitaminen on yksi iso kokonaisuus L-vastuualueen tehtävissä.
- Koko ELY-keskuksen tehtävänä on edistää alueensa kehitystä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä.
- Suoriutuminen tästä kokonaisuudesta vaatii koordinoitua eri osa-alueiden välillä sekä laaja-alaista osaamista.

1. Vaikuttavuus. Miksi tätä tehtävää hoidetaan?

Toiminnan lähtökohtana on turvallisen ja sujuvan liikkumisen ja kuljettamisen edellytysten varmistaminen maantieverkolla. Toimintaa ohjataan liikennepoliittisten linjausten ja strategisten tavoitteiden mukaisesti käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Keskeistä on turvata ja mahdollistaa päivittäinen liikkuminen ja kuljettaminen koko maantieverkolla. Tavoitteena, että:

- Asukkaille tarjotaan sujuvaa liikkumista ja mahdollisuuksia kestäviin liikkumisvalintoihin.
- Elinkeinoelämän toimintaedellytykset ja kuljetusten sujuvuus turvataan.
- Tienpidolla edistetään kestävästä yhdyskuntarakennetta.
- Liikenneturvallisuutta parannetaan kaikkien liikkujien osalta.
- Digitalisaation avulla etsitään uusia toimintamalleja.

2. Asiakkaat. Ketä varten tätä tehtävää hoidetaan?

- Tienpidon asiakkaita ovat kaikki tienkäyttäjät: asukkaat ja elinkeinoelämä
 - Autoilijat
 - Joukkoliikenne
 - Kuljetusten suorittajat ja kuljetustenantajat
 - Kävelijät ja pyöräilijät (kevyt liikenne)
- Alueelliset toimijat: maakunta, kunnat ja kuljetusten järjestäjät
 - Suunnitteluyhteistyö eri toimijoiden ja etujärjestöjen kanssa (mm. kunnat ja maakuntaliitot)
 - Alueiden kehittämisedellytykset ja toimintojen sijoittumisen tarpeet
 - Tarpeiden tunnistamisessa tiivis yhteistyö elinkeinoelämän toimijoiden ja yritysten kanssa on keskeistä
 - Huoltovarmuuden turvaaminen
- Valtio
 - Lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen
 - Liikenneverkon yhtenäisyys ja koordinointi
 - Resurssien kohdentaminen vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti

3. Prosessit. Miten tätä tehtävää hoidetaan?

- Tienpidon hoitaminen on yksi iso tehtäväkokonaisuus, jota ELY-L –vastuualue hoitaa. Vaikka kokonaisuus jakautuu kolmeen/viiteen yksikköön, on kaikilla yhteinen päämäärä ja yhteistyö yksiköiden välillä hyvin tiivistä. Tietyt asiat etenevät loogisesti esiselvitysten ja LJ-tasoisien suunnittelun kautta tarkempaan suunnitteluun (mm.tie- ja rakennussuunnittelu) ja toteutukseen (investointihanke) ja siitä edelleen kunnossapidettäväksi (kp-yksikkö), mutta myös toiseen suuntaan kunnossapidon yhteydessä tunnistetaan tarpeita, joihin eritasoisella suunnittelulla tai selvityksillä lähdetään pureutumaan.
- Tehtävän hoitoon liittyviä osa-alueita:
 - Esisuunnittelu, selvitykset ja ohjelmointi (tienpidon tarpeiden ja rahoituksen yhteensovittaminen)
 - Perustienpidon investointitarpeiden hallinta
 - Isojen investointien suunnittelu
 - Erillirahoitusohjelmien koordinointi ja toteutus
 - Päällistyksen, hoidon ja kunnossapidon ohjelmointi ja tilaaminen
 - Liikenneturvallisuuden investoinnit ja yhteistyö poliisin sekä liikenneturvallisuustoimijoiden kanssa
 - Liikennejärjestelmätyö
 - (Joukkoliikenteen kilpailuttaminen ja hankinta)
 - Tiealueiden hankinta
 - Yksityistieasiat

4. Henkilöstö ja osaaminen. Kuka tätä tehtävää hoitaa ja mitä pitää osata?

- Laaja joukko erityisosaajia varmistaa asiantuntemuksen suunnittelussa ja tilaamisessa. Henkilöstöltä vaaditaan syvällistä tienpidon ja liikenteen asiantuntijaosaamista.
- Tienpidon tehtävien kokonaisuutta hoidetaan eri osa-alueiden osalta erilaisilla aluejaoilla. Tehtävien tehokkaaksi hoitamiseksi osa tehtävistä on keskitetty valtakunnallisesti (mm. liikenteen asiakaspalvelukeskus ja vahingonkorvaukset), osa alueellisesti (mm. investointi- ja kunnossapitourakoiden hankinta) ja osa hoidetaan jokaisella ELY-L –vastuualueella (mm. tienpidon tarpeiden tunnistaminen ja ohjelmointi)
- Oheinen taulukko selventää asiaa lisää:

Tienpidon/Liikenteen tehtävät ja niiden hoito UUD ELY-L:n alueella (nykytilanne)			
3.2.2017			
Tehtäväkokonaisuus	hty (noin)	Vastuu-ELY (ELY, jossa ko.tehtävää hoidetaan)	Toiminta-alue (jolla tehtävää hoidetaan)
Tienpito (<u>perus-ELY:n teht.</u> , ml. yksityistie- & joukkoliikenneteht.)	48	UUD	Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme
Kunnossapito ja investoinnit (hankinta)	27	KAS	Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala
Tienvarsitelematiikka	9	KAS	Koko Suomi
Tienpidon lupatehtävät (mm. <u>eriku-luvat</u>)	38	PIR	Koko Suomi
Liikenteen asiakaspalvelu	12	PIR	Koko Suomi
Vahingonkorvaukset ja ajoneuvojen siirrot	9	LAP	Koko Suomi
Maantielautta- ja yhteysalusliikenne	4	VAR	Koko Suomi
Taksi-, tavara- ja joukkoliikenneluvat	27	EPO	osin alueell., osin koko Suomi => Siirto <u>TRAFI:in</u> 1.7.2018

5. Resurssit ja kumppanuudet. Millä rahoilla tätä tehtävää hoidetaan ja kenen kanssa?

- Perusväylänpidon rahoitus tulee valtion talousarviosta ja kattaa koko väylänpidon isoja kehittämisinvestointeja lukuun ottamatta. Isoista investoinneista vastaa Liikennevirasto. Perustienpidon rahoitus on osa perusväylänpidon momentin rahoitusta ja perustienpidon osuus (valtak. n. 540 milj.eur) jaetaan ELY-L – vastuualueille.
- Uudenmaan ELY-L –vastuualueen osuus valtakunnallisesta perustienpidon rahoituksesta on vuosittain n. 100 milj.eur. Tällä hoidetaan UUD ELY-L:n perustienpidon tehtävät sekä KAS ELY-L:n hankkimat (kilpailuttamat/tilaamat) UUD ELY-L:n alueelle toteutettavat tienpidon hankinnat (mm. investoinnit ja ylläpidon hankkeet sekä päivittäinen tienhoito).
- Hyvin suuri osa tehtävien operatiivisesta hoidosta on ulkoistettu. Mm. tiesuunnittelu hankintaan ulkopuolisilta suunnittelutoimistoilta, tiestön kunnossapito urakoitsijoilta, jne.
- Valtaosa perustienpidon rahoituksesta kuluu tieverkon päivittäiseen kunnossapitoon ja ylläpitoon.
- Alueellisiin investointeihin jää rahaa hyvin niukasti. Nykyisin kunnat ja jossain määrin myös elinkeinoelämä osallistuvat niille tärkeiden investointien kustannuksiin myös valtion omistamalla tieverkolla.
- Lisärahoitusta saadaan jonkin verran erillisrahoitusten kautta, kuten MAL-rahoituksesta sekä korjausvelkaohjelmasta.
- Myös joukkoliikenne, tiealueiden hankinta, yksityistiet sekä isojen investointien suunnittelu rahoitetaan erikseen.

